

„Magasztallak
az angyalok színe előtt,
leborulok
szent templomod felé;
áldást mondok nevednek
irgalmadért
és igazságodért!”

(Zs 137)

XIV. évfolyam 5. szám

Évközi 5. vasárnap

2013. február 10.

Az Egyház Társadalmi Tanítása: Gazdaság. Szabad piac

Az Egyház társadalmi tanításáról szóló sorozatunk az eddigiekben olyan témákról szólt – szegénység, vagyon, emberi jogok, munka, fizetés, ünnepek – amelyek **az ember személyét** közvetlenül érintették. Ránk, olvasókra is mélyen hatnak ezek a kérdések, hiszen a saját sorsunkat ismerjük fel ezekben; a lelkiismeretünket, sőt a gyónásunkat is befolyásolják a felmerülő erkölcsi dilemmák.

Mostantól a HírHarang következő számaiban a tanítás olyan témaköreit tekintjük át, amelyekben **struktúrákról, rendszerekről**, a gazdasági életéről van szó. A mai társadalom és gazdaság napi égető kérdéseiben megjelenik a «**bűn struktúrái**» kifejezés is, amelyet II. János-Pál pápa fogalmazott meg először a

Sollicitudo Rei Socialis kezdetű enciklikában¹. Az Egyház azonban mindig a megváltott emberhez szól, így ha átfogó gazdasági kérdésekről van is szó, mindig meg kell, hogy találjuk a saját felelősségünket. Az enciklika ki is tér erre: „[...] jogosan beszélünk a «bűn struktúráiról», amelyek [...] **a személyes bűnben gyökereznek**, és ezért mindig a személyek konkrét tetteihez kapcsolódnak, akik ezeket létrehozzák, megerősítik és felszámolásukat megnehezítik.” Ha az elkövetkező témák valamelyikében élethelyzetünk okán egyáltalán nem vagyunk beavatva, akkor is alkalmas saját világlátásunk formálására, hogy keresztényként ezeket az elveket képviselni tudjuk a

¹ <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=93>

társadalomban. Nem lehetünk azonban olyanok, mint Lázár Ervin [Csodapatika](#) c. meséjének hősei, akik csak mások jól felismert lelki bajaira akarnak orvosságot, de a sajátjukét semmiképp sem látják be.

Az evangélium szerint Jézus sem mondott mást, mint Keresztelő Szent János (Lk 3,10-18); az emberhez szólt és nem struktúrákat, gazdasági rendszereket akart felforgatni. Személyes szinten hirdette meg a „felfordulást”, ahogy a gazdag ifjú, vagy Zakeus példáján (Lk 19,1-10) láttuk. Nem térhetünk ki tehát most sem az önvizsgálat elől!

Nézzük ezek után a kapitalizmus egyik jelenségét (intézményét?), a **szabad piacot**. Vajon milyen erkölcsi elgondolást kell építeni arra a mechanizmusra, amikor az ár kizárólag a kereslet és a kínálat alapján dől el. Először is nem olyan dologról van szó, amiben töretlenül hinnünk kellene, „a jogosultsága nem önmagában van”; ezt a kompendium² is alátámasztja: „A szabad piac olyan gazdasági tényező, amelynek vannak pozitív oldalai, ám önmaga korlátaiba is beleütközik.” (ETTK – Angelo Sodano levele) Mondhatjuk, hogy már megszoktuk, hogy az ilyen esetekben, hogy az Egyháznak árnyalt a hozzáállása. Hiszen rámutat az előnyökre és a hátrányokra is, és mindig hozzáéri az emberek közötti –

főleg a szegények iránti – **szolidaritást**.

A kompendium így méltatja a jelentőségét: „A szabad piac egyike a [...] legfontosabb intézményeknek. [...] Képes a **gazdasági fejlődést** hosszú távon mozgásba hozni és fenntartani. [...] Számos helyzetben a szabad piac látszik a leghatékonyabb eszköznek az erőforrások elosztására és a szükségletek legmegfelelőbb kielégítésére”. (ETTK 347)

A szabad piac lehetővé teszi a vállalkozó jogszerű személyes nyereségét. Ugyanakkor nem védendő személy, mindennek alárendelt cél vagy megkérdőjelezhetetlen dogma, hanem csupán **eszköz**, amelynek a **közjót kell szolgálnia**, és nem válhat bálvánnyá. Kiélezett helyzetben a fontosabb értékek mögé kell sorolnunk, és ennek megfelelően kell cselekedni például az államigazgatásban. „Az az elképzelés, hogy egyedül a piacra volna bízható a javak minden csoportja feletti rendelkezés, nem osztható, mert ez a nézet a személy és a társadalom korlátozott szemléletén nyugszik.” A cél és az eszköz rangsorára int a kompendium: „Ha a korábban említett fontos funkciókat betölti, akkor a szabad piac az emberek **jólétét** és átfogó fejlődését szolgálja, miközben az eszköz és a cél közötti viszony megfordítása [...] embertelen és elidegenült berendezkedés létrejöttét teszi lehetővé.”

---

² Az Egyház társadalmi tanításának kompendiuma

Bizonyos javak nem is tekinthetők szokásos árucikknek, „nem adhatók vagy vehetők [...] a szerződési logika szerint”. (ETTK 349) Gondolhatunk elsősorban az élet méltóságát biztosító alapvető szükségletekre, pl. a vízre, a legszegényebbek lakhatására, élelmiszerére. Köztudott az az eset, amikor Bolíviában a szabad piac vélt törvényszerűségeire hivatkozva egész városrészeket fosztottak meg az ivóvíztől.

Felmerül tehát a piaci résztvevők lelkiismeretének jelentősége mellett

az állam szerepvállalása is. A szabad piac jótékony hatása nem tud kibontakozni jogi és politikai vákuumban. „A szabad piac csak akkor tudja a maga teljességében kibontakoztatni előnyeit, ha az állam oldaláról létezik olyan szervezet, amely a gazdasági fejlődés irányát megszabja és irányítja.” (ETTK 353)

Bodroghelyi Csaba

A cikksorozattal kapcsolatos véleményüket, kérdéseiket, kérjük, küldjék az orszagut@ofm.hu címre!

A **lemondások perselye** várja azon testvérek adományait, akik hétköznapi életükben valamiről lemondást vállalnak. Az elmúlt két hétben a perselyben összesen **34.700,- Forint** gyűlt össze, melyet **szegény családok megsegítésére** fordítottuk. Nevükben is **köszönjük a testvérek áldozatos támogatását!**

Hamvazószerda

(forrás: Magyar Kurír)

A hamvazószerda arra az ősi hagyományra vezethető vissza, hogy a hívők a vezeklés részeként hamut szórtak a fejükre.

Ennek emlékét a mai napig őrzi a szertartás: az előző évben megszentelt és elégetett barka hamujából a pap ezen a napon (és nagyböjt első vasárnapján) keresztet rajzol a hívek homlokára, közben pedig ezt mondja: „Emlékezzél, ember, hogy porból vagy és porrá leszel!” A hamu egyszerre jelképezi az elmúlást és a megtisztulást.

A nagyböjt liturgikus színe a lila, amely a XIII. század óta jelképezi a liturgiában a bűnbánatot. Ugyancsak a bűnbánat jeleként marad el a nagyböjt egész folyamán a szentmisékben az alleluja, amely a liturgiában az öröm legközvetlenebb kifejeződése.

Sajátosan a nagyböjthöz kötődő szertartás a kereszttúti ájtatosság, amelyen a hívek mintegy végigkísérik Krisztust a kereszthalála felé vezető úton.

Templomunk programjai (2013. február 10. – 2013. február 24.):

Február 12-én, kedden este $\frac{1}{2}$ **8-kor** **szentmisét** mutatunk be **Szent Bálint vértanú ünnepének alkalmából**, aki többek között az ifjú házások, a jegyesek és a szerelmesek védőszentje is. A misét a szerelmesekért ajánljuk fel, a jelenlévő párok ünnepi áldásban részesülnek.

Február 13-a, hamvazószerda, a nagyböjt kezdete. Az ünnepi szentmise este 6-kor kezdődik. Hamvazószerdán szigorú böjtöt tartunk: 18-60 éves korig háromszor szabad étkezni és egyszer jóllakni, 14 éves kortól életünk végéig a hústól kell tartózkodni.

Február 14-e, csütörtök, **Szent Cirill szerzetes és Szent Metód püspök**, Európa társvédőszentjei ünnepe. Cirill atya neve napja, imádkozunk érte!

Február 15-én, pénteken **egésznapos szentségimádást** tartunk a reggeli $\frac{1}{2}$ 8-as mise végétől az esti szentmise kezdetéig. Kérjük a híveket, iratkozzanak fel a Szentség őrzésére a templomban, a kisasztalkán található papíron! Szeretettel hívunk és várunk mindenkit!

Február 17-én, vasárnap, a 10-es szentmise után **az elsőáldozásra készülő gyerekeket várjuk a szentgyónás elvégzésére**. Kérjük a szülők segítségét a felkészülésben!

Február 22-e, péntek, **Szent Péter apostol székfoglalásának** ünnepe.

Minden évben **február utolsó napja a Ritka Betegek Világnapja**. A ritka betegségben szenvedők még az „egyszerű betegeknél” is lényegesen rosszabb helyzetben vannak! **Febr. 23-án** a Mezőgazdasági Múzeum (Vajdahunyad Várában) reneszánsz, barokk palotájában **10 órától 17 óráig konferenciát**, a ritka betegségek alkotásaiból **kiállítást** és az érintetteknek szóló **szórakoztató programokat** szervezünk.

Védnök: Balogh Zoltán, Miniszter úr, EMMI Jótékonyági nagykövet: Mohamed Aida, törvívó, olimpiikon. További információ, program a www.rirosz.hu honlap, Ritka Betegségek Világnapja aloldalán (<http://ritkanap.rirosz.hu>) látható. Az eseményekre mindenkit szeretettel várunk.

RIROSZ, a ritka betegeket összefogó és segítő ernyőszervezet nevében:

Dr. Pogány Gábor, a RIROSZ elnöke

Templomunk évközi működési rendje:

Miserend: Hé-Szo: $\frac{1}{2}$ 8 és este 6; Vas.: $\frac{1}{2}$ 7, 8, 9, 10, 11, $\frac{1}{2}$ 1, este 6, $\frac{1}{2}$ 8.
elsőpéntekenként délelőtt 10-kor is.

Gyóntatás: Hé-Szo: de. 7²⁰- $\frac{1}{4}$ 9, du. $\frac{1}{2}$ 6- $\frac{1}{2}$ 7 és 7- $\frac{3}{4}$ 8; Vas.: de. $\frac{1}{2}$ 8-1, du. $\frac{1}{2}$ 6-8.

Iroda: Hé: de. $\frac{1}{2}$ 9-11, Ke-Pé: de. $\frac{1}{2}$ 9- $\frac{1}{2}$ 12, és du. 5-6.

A Budapest-Országúti Szent István első Vértanú Plébánia templomának lapja.

Megjelenik kéthetente 1000 példányban. Felelős kiadó P. Horváth Achilles ofm. plébános.
Cím: 1024. Budapest, Margit krt. 23. A rendház telefonja: 212-5628. Iroda telefonja 315-0944.

E-mail: orszagut@ofm.hu WEB: www.orszagutiferencsek.hu